

Any I Núm. 2

10 Janer 1908

DE TOTS COLORS

REVISTA POPULAR

Redacció y Administració

PASSATGE MERCADER, 10, INTERIOR

Sortirà cada Divendres

Suscripció: dues pessetes trimestre

Numero solt: quinze centims

GABRIELE
D'ANNUNZIO

II PLECH DE 16 PÀGINES
LA LLANTIA DEL ODI

La monja ostiaria

En una casa de dones d'ordre hi havia una monja de gran gentilesa qui nomia Beatriu, y era sagristana y ostiaria del monestir. Y era ella la sagristana perque a l'imatge de la Mare de Deu calia que la que mes s'hi acostés fos la mes graciosament disposta. Y era ostiaria, o sigui al servey de la porta, per tal que tenia la veu dolça y enamoradora, qu'omplia els espirituals de conhort y deseiximent del mon, y els carnals de vana delicia y de recances pecadores.

Sor Beatriu era de la Santa Verge dilectíssima filla. Y ab alegre constancia encenia les llumenetes daurades al capdemunt dels ciris esbelts y flayrosos, y tornava netes y polides les blancatgeries precioses del parament, y feya vessar per tots cantons dels beyres y pitxers una graciosa florida, y mudava canalobres y reliquiariis enriquits de miniatures y de gemmes, y anava estenent, en vigillies de festa, les portentoses draperies ab belles escenes viventes.

Un jorn comparegué al monestir un jove y arrebatat marxant qui duya tapits maravillosos aptes a ornar les columnes y els murs de l'esglesia. El dibuix era plahent y de tota gentilesa, y les amables colors feyen com un somriure de gens austera delectació. Però, essent el treballat mirífich y el drap d'extraordinaria pompa, l'Abadessa cregué, que amant Deu tota esplendor, calia ferli ofrena de aquelles subtils preciositats. Y es per això qu'ab fortes despeses ne trià alguns, singularment un de molt falaguer a la mirada qui era nomenat *El jutjament de les tres Deeses, dona Juno, dona Minerva y dona Venus*; ahont tres altíssimes senyores de gran noblesa y corporal ufanía apareixien, entre núvols d'una flonjor rosada, a un adolescent qui estava en éxtasi y contemplació. La primera de totes era d'ulls dominadors y glorio-

sos, serena y abundant, ab un ceptre a la mà, superba de nupcialitat y realesa. L'altra duya un casch al demunt del front aciençat y pur, cercava ab un esguart d'acer la veritat de les coses, y les serpents de la ègida xiulaven en són braç indicadores de la terribilitat qui devegades brolla de la calma del enteniment. La darrera de totes estava inclinada cap enderrera llangorosament; una diadema encerclava les messes fulgurants de sa cabellera, sa cara era la ineteixa Belltat y una rosa s'obria ab voluptat a la seva mà per aspirar el perfum de la Deesa. El donzell, ab una poma a la mà no's gosava moure, y sa mirada se gronxava inefiblement en la vacilació, qu'ell hauria volgut prou que li durés tota sa vida.

Sor Beatriu no guaytà ab cautes prevencions aquella figuració d'idolàtrica vanagloria, y sense adonarsen restava tota embadalida. Y axí meteix no aturà qu'en son esperit—avans tot sumergit en les tenebres del renunciament—hi penetrés un ayre clar y embaumat, bellugat de murmuris temptadors. Tornà el jove marxant per acabar el tracte, y entre ell y Sor Beatriu hi mediaren paraules molt devotes. De les quals, ab aguda y perniciosa falacia, prengué motiu l'hoste per insinuar delicadament insanes profanitats; la monja romangué ben concirosa, y el marxant s'en anà tot plè d'imaginacions de pecat. Y ab enginyis tothora renovellats ell anà de mica en mica estrenyentla y obligantla, sense escatimar dies d'aguayt, musiques de perdició, lletres enmetzinades, y adretes conjunimadores d'infamia, diabòliques begnines.

Així esdevingué que una fosca nit, Sor Beatriu, del tot retuda, se resolgués a fugir ab el seu enamorat. Mes al passar devant d'una imatge de Nostra Dona de l'Auba qui estava al altar major, arrencant un plor de vergonya y de penediment—Santa Verge Maria—digué, jo us

donch les claus, per tal que Vos qui sempre m'havau singularment amada provehiu ab cura y sollicitut a la funció d'ostiaría y sagristana, que jo, òrie i y malaventurada, are defujo. Jo us prech per la amor que sempre us he tinguda que no resti abandonat el vostre honor, y no permeteu que per la feblesa d'una vil pecadora minvi jamay la vostra magnífica llohança.—

Talment, pecat engendra fàstich; dels bens concupiscents ne vé amargor intolerable, fadiga y crueltat. Quan el mixant hagué de tornar a sa ruta, duhent sempre riqueses inconegudes a abadesses y castellanés, y a plantoses y rihents burgeses, deixà tot d'una la seva estimada. La qual trovantse en ciutat llunyana, desesperada, s'enfonzà encare en el toll d'immundicia. Per vint anys, fou jaça de tothom. Y esdevingué abominable, hòrrida a guaytar, de veu ronca y flastomadora, de testa escabellada y folla, d'ulls devorants qui eren parany y escàndol de la ciutat. Per vint anys, demunt les blanques flors immaculades ofertes a Deu, hi passaren calcigant y sollant tota albor les besties immondes qui fins a Llucifer, simple esperit, repugnen.

Al cap de vint anys la malastruga se desvetllà una vègada, essent encara negra nit, per estranya aventura, car la seva son era tots jorns aplomada y estúpida. Y eixint a la reixa espessa vegé despuntar tot just una finíssima claror y una gran tristesa li vingué al veure la solitut matutina; y la frescor dels ayres li feu recordar matinades llunyanes de penitència y oració. Y li vingué a la memòria com en un llibre qu'ella havia amat, Sant Bonaventura anomenava a Maria «alborada de pau». Y seguia:—«D'aytal manera com l'aurora refresca y enjoya els aucells, aixís la virginitat de Maria mitiga la rohentor de la carn». Y vegé tota la seva vida pecaminosa acostada y unida fins el punt de semblarli un sol

día d'iniquitat. Y li paregué que's llevava en un lloch estrany y inconegut d'un somni d'horror.

Plorant llàgrimes de contrició anà en pelegrinatge vers la ciutat ahont era el monestir de dones d'ordre. Perque no volia morir sense haver implorat clemència de Nostra Dona de l'Auba sempre amatenta a acullir pecadors, a esmortir piadosa els sanglots y a cloure els ulls fatigats. Y tot aquell tragecte de l'una a l'altra ciutat, que vint anys enrera li havia sigut plè de benhaurances, y delits riallers, y oblit de tota llei y tota pena, ara li calgué referlo a la inversa, pedra per pedra, inexorablement, copçant nova amarguesa y nou desconhort a cada pas, mercès a les recordances vives y cohen-tes.

Quan arrivà al Monestir no tenia apariència humana. Desfeta y acabada, preguntà a una vella qui passava al carrer:

—Qui es, oh germana, la ostiaria d'aquesta casa d'ordre molt plena de santedat?

—Es—li feren per resposta—Sor Beatriu. De mes de vint anys que ho es. No'n sabeu l'anomenada? Es una monja de gran altesa y exemplaritat: sa gran resplandor es de tots maravel·la; criatura nada no se li apropa que no s'assereni y resti bella estona en sobrehumana dolçor; quan se posa, com son ofici li comanda, entre ciris y flors, bé par una imatge qui suaument ha pres vida.—

Sor Beatriu se sentí com finaven les seves temences arremorades, y's feu adintre d'ella una claror divina d'esperança.

Trucà a la porta, qui s'obrí ella sola, y un cop a dins Sor Beatriu vegé Nostra Dona de l'Auba, vestida ab el drap humil de les dones d'ordre.

—Filla meva—li digué—aqueixa austeritat que tu has abandonada, jo per tú l'he complerta. Y he prè la teva apariència per tal que tu n'haguessis l'ho-

nor, a semblança de mon fill amadíssim, qui's volgué encarnar per esdevenir el mèrit d'una humanitat qui no 'n tenia. Tothom ignora la teva carrera de pecat, y en el judici dels homens no has sigut avergonyida. Jo t'he oberta la porta d'aquesta casa, y t'obriré la d'aquella casa àurea ahont soch eterna ostiaria, y dispensadora magnànima d'aculliment immortal.—

Soor Beatriu passà tota la vida en penitència, y ab continua oració redimí tots sos besos d'amor humanal. Y essent arribada l'hora de la seva mort, contà la seva historia, y la seva ànima s'departí gloriosament ab exemple y conort de tothom.

Y la seva llegenda fou universalment sabuda, y en tota parla repetidament escrita y avuy la conta un cristià poeta qui ne sabquina cosa millor pugui haver hi que les antigues llegendes per edificació y maravella de les gents.

JOSEPH CARNER.

Aquestes festes, aquestes festes de Nadal...

Se guanyen diners, se treballa molt, pero no passa res de nou en els nostres escenaris! Y el bon crítich, el novell crítich, aquest *Espill* fidel, aquest *Espill* sincer que ja la setmana passada se us va presentar tant carregat de bones intencions, se troba avuy sense cap ocasió de lluhiment per comensar a demostrarvos la seva habilitat, el seu bon ull y fins, si tant m'apurèu, la seva reconeguda ciencia y experiencia teatrals...

Ell prou ha anat, durant aquestos dias, d'un banch al altre, d'un banch al altre, per veurer si en alguna de les seves correrias sorprenia quelcom digne de mereixer la vostra atenció!... Ell prou ha fet y desfet y ha rumiat mes que un sabí!... Per tot arreu lo ma-

teix y sempre lo mateix! Funcions tarda y nit, funcions a totes hores y «Pastorets» y «Ignoscentada» y trihin y remenin que hi ha demanadissa... y poca cosa per triar!...

A Romea, preparantse per la estrena de «La llàntia del odi». Sembla que s'acosta un gran èxit... *Espill* no n'ha vist cap ensaig, però n'ha sentit molts comentaris y tots ben favorables. Ja'n parlaré la setmana entrant.

Y a propòsit de Romea. Ja heu vist a n'en Capdevila fent aquella espatotxada que'n diuen «El desafio de'n Calses» o una cosa per l'estil? Donchs val la pena de anarli a veurer. Ne fa una veritable creació del seu personatge. Es realment una de les caricatures escèniques mes magistrals que hagi produhit aquest actor. Sobre tot, en el primer quadre de la obra, ja no se li pot demanar mes. Hi està graciós de debó; diu y acciona inimitablement y's caracteriosa ab una gran justesa y sobrietat; sempre,—entenemnos,—dintre de la caricatura. En el tercer quadre de la obra, torna a tenir un moment felis: quan se disfressa d'agent de policia. Pronuncia tant típicament unes frasses castellanes, que se us fiquen a la orella y després fan gracia no mes de pensarhi: *Caja de pistolas y caja de reconocimiento...*

Passant al Principal, diu que també's preparen per una estrena d'importancia «La Reyna vella», lletra d'en Guimerà, música d'en Morera. Y mentrestant, segueixen donantnos el repertori de la casa.

El dia dels Reys a la tarda—en la sessió de les sis,—vaig serhi al Principal. Representaven «Nit de Reys» ab la sorpresa de repartir joguines entre les criatures. El teatre era ple a vessar y tot plegat tenia un ayre atrayent que distreya y enternia... Si are estés d'humor y tingués mes temps y espay, jo us en faria tota una descripció d'aquesta troballa de la empresa... Pero, per lo que cal, bastará dirvos que tot plegat va agradarme moltíssim y que convindria que cad'any, en semblant diada, se repetís aquest espectacle, que, com podeu deduhia per lo que apunto, va resultar una veritable festa de la infancia...

L'endemà, dia 7, en el mateix teatre va despedirse del públich el distingit actor l'Au-

gust Barbosa estrenant «Una boyra», pas de comedia original de'n Vicens Caldés y Arús. En aquesta obra se ens revela en Caldés com escriptor correcte y observador atent. Tota

ella respira sinceritat y bona fe. La Baró y en Gimenez varen representarla ab forsa discreció.

La enhorabona a tots.

SONETS

*Entorn del òbit de pollada alçina
trampelejant grinyolen els garrins
d'una rosada tremolò infantina,
blans y minúscols com petits coixins.
Obsinats forguen, sens motiu, endins
l'humida terra qui els unglots els taca
Llur borriçol té cayres argentins.
Y quan els veu la corpulenta vaca,
maravellada, l'ampla testa inclina,
y ells, aterrats, galopen bosch enllà,
La porcayrola de set anys domina
tractantlos com una innocent joguina,
y mira els llocs flexibles llustrejà
sota l'escata de la pell albina.*

TREMOLOR NOCTURNA

*El firmament tremola d'un ofegat respir.
Els astres hi titilen com bolves d'un perfum.
Els rat-penats revolen com borrallons de fum.
Els foch follets ondulen pel clos del cementir.
A flor de terra vibren escarbatots de llum.
Per sobre d'ells s'engronxa calladament un llir.
Les herbes totes dansen ab capritxós albir.
Envolta les masies una carnal farúm.
Al fons del bosch obseden aparellades nines
de llops. A la teulada brillen fulgors felines,
Al campanar, les òlives, fosforecent rosari,
el ráfech il·luminen com espectral sudari,
Y les fogueres tímides, ulls de ciclòpichs drachs,
cengeixen les carenes enfosquehint els bachs.*

J. BOFILL Y MATAS.

DIETARI DE LA GUERRA A CERVERA DES DEL ANY 1462 AL 1465. Bartomeu Baxarias, editor. Preu 4 pessetes.

Certament per tothom es sabut que'l nom no fa la cosa y'l titol no fa l'obra, però qui es capàs de negarme que hi ha títols que conviden a llegir y d'altres que tot al revés, no més al veurels ja evocuen la son, l'aburriment y la peresa? Oh el titol!... El titol que a voltes costa tan de trobar als pobrets desgraciats que se dediquen a l'ofici d'autors! El titol es com la fesomia de la persona: de primer no diu res o casi res, pot esser bonich, pot esser lleig, com les cares dels humans... però despres, quan coneixeu l'obra, com quan se coneix la persona, el titol al igual que la cara diu molt.. y a vegades es espiquéu el seu *per qué*, com del rostre de l'amich vos en espiquéu al coneixel una o altre facció, una o altre expressió.

De primer no'm vaig poguer treure del cap el Dietari Català, que'l meteix Baxarias ha publicat. Pensava, ab aquella obra pràctica, ahont tot lo usual y corrent, de nostre pa de cada dia, s'hi troba ab la usual y corrent llengua nostra y dels avis; pensava de que potser l'editor satisfet de l'exit d'aquest Dietari Català, usual per tothom en l'any que comensém, havia volgut ab mal acert ferne un altre pels anys 1462 y 65 y, en fi, creya que l'història d'una guerra inventariada en la forma d'un Dietari havia d'esser cosa interessant no mes per erudits y sabis.

Y quan m'errava! L'història de la guerra que sostingué Cervera contra'l Rey Joan II en la segona mitat del segle XV, ab aquesta forma de Dietari, esdevé viva, palpitant de realitat. Allí, apareix dia per dia, la documentació de l'època, ahont se narren els fets qu'han succehit, allí, parla la mateixa època, com diu molt bé'l Sr. Carreras en el prólech, y sobre'ls mateixos fets hi apareixen opinions ben diverses qu'equilibren y rebaixen la parcialitat.

Jo, no obstant, mentres llegia no vaig saber-me'n lliurar may de la parcialitat. La simpatia de l'injustament vensut se m'enduya y

devant tota aquella documentació plena de vida y color local y de llenguatge (tan interessant avuy que tots ens ocupém en referlo) jo veyia surgir la Catalunya d'aquell temps, ab ses virtuts y sos defectes, jo veyia l'organització política y social, les institucions, y les costums, funcionant, movent. Y llegint lletres y mes lletres dels Reis a les Universitats, de la Generalitat als «nolt honorables y savis Senyors los Pahers de la vila de Cervera» y explicacions dels Capitans als Diputats y Concellers etc; tot recopilat sabiament, tot entrellassat ab petites gloses que faciliten l'intel·ligència dels documents, jo sentia que si hagués viscut en aquella època, naturalment hauria sigut partidari del Príncep de Viana y de la Generalitat.

Però hi ha mes en el Dietari, que podriem dir qu'ho es tansols d'un episodi de la gran guerra que sostingué casi tot Catalunya contra el despòtich Joan II, hi ha que treu del mar de l'olvit a la ciutat de Cervera, que'n aquell trànsit dolorós de l'ànima catalana, va portar-se en actitud mereixedora d'eterna memoria. S'havia olvidat aquesta gloria per la vella població y aixís, esdevenien certes les paraules que'n el prólech escriu el Sr. Carreras: «Si alguna vegada han tingut motiu, nostres coterranis de blasmar a Barcelona per egoista, es al referirse a la historia patria».

En fi l'obra que m'ocupa que va degudament ilustrada ab interessants gravats d'innegable valor històrich, no l'haig pas de recomanar als que's dediquen a l'història que prou l'esperen ja, però sí puch recomanarla a tot bon català segur de que'n ella hi trobarà quelcom.

Perque obres com el Dietari de la Guerra a Cervera, son un alt mèrit per qui les confecciona, una honra per la Historia de la terra y un pou de sabiduria per qui sab escorcollarhi. Ja neixen ab la sanció dels anys que les fa venerables y'ls hi dona com una patina de monument històrich, de cosa pública.

La mà de mico

(Continuació)

L'endemà al matí, al bell esclat d'un sol d'hivern, que feya guspirejar els cristalls dels gots y de les ampolles, que hi havia demunt de la taula, l'Herbert se va riurer de sí mateix per ses temences de la vetlla. El salonet respiraba un aire de prosaica tranquil·litat que no tenia pas la nit passada. En un recó del armari, hi havia la mà de mico, tota negrosa y ratada. Poch devían confiar en ses virtuts quan se le deixaven oblidada en un reconot, de qualsevol manera.

—Tots aquets veterans s'assemblen—va dir la senyora White.—Ves a qué treu nas l'explicar aquestes beneiteries!... Bons estan els temps pera demanar diners!... Y ademés, no se quin mal li podrien fer a n'en White dugues centes lliures?...

—Si li queyen al bell mitg del cap, prou que n'hi farien,—va respondre l'Herbert, rient.

—En Morris diu que lo demanat se compleix tan naturalment, que arriba a semblar una coincidència.

—Si 'ls diners venen avans que jo torni, ves de no fèrtels malbé, ho sents pare?—va dir l'Herbert, ab to de mofa.

Sa mare va riure també y va acompanyar al noy a la porta, seguintlo, ab la mirada, carrer avall: després se va aseure a taula, y va continuar xalantse de la bona fè y credulitat del seu marit: però, per això, quan el carter va trucar, el cor li va fer un salt; va correr a obrir, y quan va veure que no hi havia més correu per ella que un compte del sastre, se va enfurismar y les va empendrer contra els veterans xaruchs y borratxons:

—Ja veuràs l'Herbert quan torni, quina brometa que hi farà. En comptes de les dugues centes lliures, el compte del sastre.

—Y va tornar a seures a taula.

—Que hi farèml...—va dir en White, ab resignació, omplint el seu got, de cervesa.

—Però jo't dich que's va bellugar... quan jo la tenia a la mà!... Ho juram!...

—T'ho va semblar, home!—féu la vella senyora, pera tranquil·lisarlo.

—T'asseguro que's va bellugar,—respongué l'altre...—No m'ho va semblar, no!... Si tot just l'havia agafada que... que hi ha?... que miras?...

La senyora White no va respondre. S'estava darrera dels vidres de la finestra, contemplant, embadalida els moviments misteriosos d'un senyor desconegut, que, indecis, se miraba la casa y semblava que ell mateix, se dongués coratge per entrarhi. Ab el magí constantment obsesionat per les dugues centes lliures, la senyora White se va fixar en que'l foraster anava ben vestit, ab barret de copa alta, quina brillantor demostrava que era nou de trinca. Per tres vegades va acostarse al reixat del jardí, y per tres vegades, va recular.

Però la quarta, avansà resoltament, posà la mà en un dels barrots y empenyent la porta va entrar al jardí, tot decidit. La senyora White se va treurer el devantal, ab tota pressa, y va amagar dessota dels coixins del seu silló, aquesta prenda d'utilitat domèstica.

Després, va sortir a rebre a la porta del pis al foraster, y'l va fer entrar al salonet. Semblava, que estés violent. Mirà d'esquitllentes a la vella senyora, s'escoltà, ab aire d'home preocupat, les paraules que ella barbotejava per excusar el desordre del salonet y'l vestit d'en White, un vestit vell que's posava'ls dematins pera dallar l'herba del jardinet.

Després va esperar, ab paciència, que'l desconegut indiqués, l'objecte de sa visita; pero aquest restà extranyament silenciós.

—Vinch per... M'han pregat que vin-

MUSEU DEL LUXEMBURG (PARIS)
PASTURANT, PER H. LEROLLE.

t'alarmis tontament... No'ns deu pa portar cap mala nova, veritat, senyor?... —Y en White va examinar, de cap a peus, a n'aquell senyor desconegut.

— Deploro vivament... — va dir aquest ab veu feble.

—Que està ferit?—va cridar la mare.

El senyor va acotar el cap en senyal d'assentiment.

—Horriblement ferit,—va continuar ab pausa... però, al menys, ja no pateix gens.

—Oh! gracias, Deu meu!—va esclamar la senyora White, plegant les mans, en actitud de pregaria. — Gracias, Deu meu!...

Però de sopte, se va repensar, y com si penetrés dintre del seu esperit la significació sinistre d'aquella assegurança, va veure la confirmació de ses temenses en la cara pàlida y contreta per la emoció, del desconegut. La senyora White va rependre alè y girantse cap al seu marit, que no ho havia entès encare, va posarli, demunt de la espatlla, sa vella mà tremolosa.

—El volant de la màquina grossa l'ha agafat—va dir, per fi, el senyor foraster, en veu baixa.

—El volant de la màquina grossa?... —va repetir en White, ab aire de idiot... y be... sí!...

Sa mirada d'encantat, va dirigirse cap a la finestra, y, tot de cop va agafar, entre les seves, les mans de sa muller, amanyagantles ab el meteix carinyo que quan eren promesos.

—No teniem mes que aquest noy—va dir, ab veu imperceptible, dirigintse al senyor desconegut. — El cop es massa fort.

L'altre va estossegar, s'alsà y se'n anà lentament, cap a la finestra.

—Els senyors Maw, Maggins y Companyia, va dir, sense mirar a cap dels dos, —m'han encarregat de portarvos la expressió mes sincera del seu sentiment

gués,—va decidirse al fi, a dir... —Vinch de part dels senyors Maw, Maggins y Companyia...

La senyora White va sentir com una esgarrifansa.

—Que hi ha?—va preguntar, ab ànsia.

—L'hi ha passat alguna cosa a l'Herbert?... Que?... Que?... Digui... Parli...

El seu marit va interposarse entre els dos.

—Vaja, dona, calma!... Sèu!... No

y condol per la vostra gran pèrdua.

Cap dels dos li va respondre. La cara de la vella senyora era esblaimada, els ulls esgarriats, el panteig imperceptible; el rostre del seu marit tenia la meteixa expressió que devia animar el del seu amich, el sargent major Morris, en sa primera batalla.

—Haig d'afegir, continuà dient el desconegut, que'ls senyors Maw, Meggins y Companyia declinan tota responsabilitat. Però, en consideració als serveis rebuts del vostre fill, desitjan que accepteu com a compensació aquets diners.

En White deixà la mà de sa muller y redressantse tot ell, llensà al desconegut una mirada plena de terror.

—Quan?

—Dugues centes lliures.—li van respondre.

Inconscient del crit que va fer sa muller, el vell va estendre les mans, com un home que, tot de cop, s'ha tornat cego y va caure, feixuch, demunt del parquet, com una massa sense vida.

W. W. JACOBS.

(Acabara)

Traducció de Salvador Vilaregut.

L'AVIA

*Oh l'àvia riallera de candides rialles
qui porta dintre d'ella beates quietuts,
y té'ls llavis amables de tant contar rondalles
y als ulls té recordances de mortes joventuts.*

*Les mans totes tranquiles s'hi mouhen tremoloses
y té sabiduries que li ha ensenyat el temps,
que diuen de les herbes virtuts miraculoses,
y cànvides plegaries que allunyen els mals vents.*

*Y cull allà en la branca les pomes oloroses,
que embaumen els calaixos de flaires virtuoses,
y adoba confitures de sànita dolçor....*

*Oh plàcida padrina, suau y amorosida,
que ets tota somniosa de tant mirar la vida
y ets tota perfumada d'aromes de recort!...*

JOAQUIM FOLCH Y TORRES.

II.

DISQUISICIONS MUSICALS
Y ALTRES DISQUISICIONS

Havia sopat calmosament al restaurant del Liceo. Voleyant ab mandra m'havia deixat caure sobre una pira de melindros flayrosos y daurats y despres de traure'l cap ab prudencia per el forat profund d'un pot de llet suavíssima que fumejava encara sobre'l taulell de marbre, vaig anar a esguardar-me en la freda planura cristallina d'un espill de paret. Despres, enganxant-me en la pestanya descolorida d'un vell criat, havia sortit a la Rambla.

Entremig de la gent, dels omnibus trepidants, del soroll confós, passava per l'acera una modisteta gentilíssima, airosa, tebiament abrigada.

Al véurela, el meu portador va enternir-se y llensant-li una flor, la posà els ulls en blanch y ab l'impuls que va donarme el parpre del dret al alsar-se, jo vaig voleyar tremolant, per anar a caure sobre'ls llavis de la noya, tremolant mes encara: car les bolves també estém sotmeses al dols encís de la feminitat.

Oh, evocació!... Al cor de l'hivern vaig pensar en la primavera: dolces plujes d'Abril, branques d'atmetller, camps esblaymats, cetatjes boyrosos, postes d'or vell, montanyes transparents!...

«Bolva!—vaig dir-me al fer esment de l'oreig sentimental que comensava a gronxarme.—Bolva!... Tù deus anar al *Tupinamba*... Has pres cafè, per etzar?...

Mes era tan plahenta la meua estada en el suavíssim camí que'l vent de tramontana havia obert en els llavis fredorichs, que'l cor se'm decanfa de dolsor.

«*Quo vadis* Bolva?... Per aquest camí, tú no aniràs al Liceu a sentir *Tannhäuser*: tu aniràs a parlar al carrer de St. Pau—la noya havia tombat la cantonada de la Rambla—o

mes lluny polser... Bolva, tú deus anar el *Tupinamba*».

A n'aquet punt una explosió terrible va retrunyir... Arrencada de sopte y llensada enlayre vaig perdre l'esma voleyant. Vaig topar ab el nas d'una vella, ab el vidre d'un aparador, ab un ull grossísim que va semblarme ser de cavall, vaig entrar per el forat xich d'una pipa de cirerer y quan sortia per l'altre una regonflada monstruosa va remontar-me vertiginosament pera deixar-me penjada sobre un fil telefònic, a dalt d'un terrat.

Vaig alsar el cap tremolant... Al lluny, immensament enlayre, s'extenia la serenitat melangiosa del cel... Venus parpellejava dolsament...

«Qué ha passat?» A baix, al fons, la terra plena de boyra... Pujaven remors confoses, onades de remor, crits d'esglay. «Una bomba!... una bomba... Hi ha un mort!

«Bolva, tú devias anar al *Tupinamba*». «Cállla tú y el *Tupinamba*!—vaig dir-me a mi meteixa tremolant d'esglay y, esma perduda, sanglotant, tenint la sensació de l'horrible desgracia que acabava d'esdevenir, arredossant-me sota la caputxa gelada d'una xicreta de porcelana, vaig posarme a plorar anyoradament.

«Pobre Barcelona!... Pobre Ciutat!... Jo recordo haver llegit desde les ulleres tremoloses d'un vell anglès, un llibre hermosíssim, —«*L'home invisible*»— d'en H. G. Wells. Es l'història d'un químic que obté, per un procediment desconegut, la fórmula per fer-se invisible y s'hi fa... Però, passant dies, la seva situació, a causa d'una pila d'aventures afroses, arriba a un punt impossible de seguir. «*L'home invisible*» se torna cavilós, malhumorat, ofensiu y comensa a fer desgracies. Jo recordo vivament l'impresió d'aquells bons ciutadans anglesos, que de sopte de sentien atacats per una forsa que cridava, maltrac

tava y feria sense pietat. Oh quin horror, sentir-se apunyegat, llensat a terra, y girar els ulls y no veure res al entorn! Pobre Barcelona!... Pobre Ciutat!... Verament, això es lo que't passa a tül...»

Entristida, plena de fret, vaig acabar de passar la nit, encodormintme a voltes, a voltes sospirant. Vora la matinada, ab la primera llum, varen passar vols de pardals silenciosos... Una sirena de vapor xiulava al lluny del cantó del mar. Quan el sol va ser alt vaig deixar-me caure pera voleyar per els carrers. Tothom parlava de la bomba; tothom ne parlava tristament, melangiosament com d'una cosa fatal, sense esperansa de remey... Vaig passar el dematí desvagada; al mitgdia, entrant al fórn de St. Jaume, vaig dinar, a la tarde per distreure una mica l'esperit abatut, me deixí caure al café de l'Alhambra pera rodolar una estona ab les boles de billar; per fer temps, a entrada de fosch, vaig aturarme sobre una corda d'un contrabaix de cego y després de sopar a la «Maison Doré» sobre'l plat d'una *demi-mondaine* de Montpellier, vaig arribar al Liceo al punt que anava a comensar la representació de *Tannhäuser*.

El teatre estava mitg buyt. Solsament per les altures, vora'l sostre, s'endevinaven una munió de bolves atapalides y confoses que alsaven una suau remor de rusch. Oh bolves amigues meves, pacientes y intel·ligentes: jo vos endresso la meua salutació, perque son bones de cor y sabeu fruhir les coses savoreses, prescindint de les petites miseries teatrals, com son: la xafogor, els banchs de fusta y els setis innumerats!

Mestre Franz Beidler agafá la batuta, jo desde l'anfiteatre ahont m'havia acomodat, vaig saludarlo afectuosament, però crech que no'm va veure, car, sense correspondre, alsá els brassos y ab un moviment segur, ferm talment que conjurés una forssa misteriosa feu esclatar l'harmonia excelsa del preludi wagnerià.

L'orquestra—altre conjunt bellugós de bolves humils y sapientes—va anar descapdellant la troca subtil de les planes musicals. Tota la nit va cantar ab una gran exquisidesa y en l'escena màgica del «Venusberg», arribá a mormolar frasses tan excelses, que jo vaig tremolar ab un gran frisant, tot evocant

una nit sereníssima que vaig fruhir al peu d'una montanya helénica, quan en altres temps viatjava per Grecia, apasiblement entafurada en la verdissa impenetrable y afrosa del bigoti digníssim de' Dr. Rubió y Lluch.

L'artista Lina Pasini va encantarme tota la nit y sobretot, al mormolar, en octava baixa, llargues notes pastoses, plenes, casibé melàliques, que ella sab dir ab una gran melangia.

Per esplendidesa en la pose escènica, veu dúctil, refinada y gust exquisit, el cavaller Battistini apareix com un dominador teatral. En la *romança* del segon acte va prodigar totes les excelencies del seu cant y haguereu vist el finir com les bolves remoroses de vora'l sostre se removien emocionades demanant la repetició.

En Viñas—¿perqué recordo «Lohengrin»?—va cantar maravellosament. Potser qualque vegada s'hi trobava a faltar en la seva positura el domini de les taules que fa triomfar la figura dels *cantants-actors*. Seria per la comparació ab el cavaller Battistini?... No ho se, pero are penso que—excluint en Blauxart—tots els artistes catalans pecan per aquesta feblesa en la presentació... Perqué serà? Es una cosa que fora molt hermós que's remeyés... Y are penso que segurament se remeyarà, car les generacions vinents d'artistes ja haurán llegit a l'Ors, donchis, per ventura, si en Manel Utor hagues llegit a l'Ors—y llegir aquí vol dir entendre—¿no haguera arribat mes enllà de la seva actual fama de tenor *musclaire*?...

Les decoracions pintades per els escenògrafs Junyent y Vilumara son verament hermoses, sobre tot la del «Vartburg»

Y aixís, en conjunt, resultá espléndida, tal com jo vos prometia, la representació de «Tannhäuser» al teatre Liceo, y fóra molt plahent que'l públich respongués als esforços de l'empresa, omplenent la sala d'espectacles mentres durin les representacions. Y la cosa s'ho val, car Barcelona es la tercera ciutat del mon que fruheix l'obra de Wagner, tal com aquet va deixar-la pera que fos representada a l'Opera del Paris y al teatre Imperial de Bayreuth. L'escena de «Venusberg», ab el seu ball de nimfes y sàtirs—segons conta Wagner en ses memories—fou composta pera evi-

tar l'indignació dels abonats a l'Opera, al trobar que l'obra no tenia ni un trist ballable, ahont poguer fruhir els encisos de les pseudo-nimfes, perseguides pels qui sab si no tant pseudo-sàtirs. Y encar fou un gran destorb pera la representació, el que dit ball se trovés justament al comens de l'obra, diventse executar per tant a l'hora en que encare no eren arriats als palcos y les butaques els *gentil-hommes* polits y perfomats, desdenyosament maliciosos y les frívoles coquetes cortisanes.

A mes, jo judico un acert de l'empresa del Liceo l'haver disposat la representació de «Tannhäuser» per artistes de genre italià, car les seves facultats s'adapten a les condicions de l'obra,—que es punt de transició entre la de Wagner anteriors y posteriors a l'any 1848, fita memorable en que el mestre, posehint ja plenament la seva nova concepció del drama musical, emprengué el camí que va portar-lo a l'immortalitat—y aixís la dolzor del cant del cavaller Battistini, la melangia de la frase de la Lina Pasini y l'encís de la veu del tenor Viñas, se desenrotllen admirablement dintre la partitura...

Y are vos he de demanar perdó per no haver oëdicat tota aquesta ja llarga disquisició a l'estrena de «Tannhäuser», però tots coneixeu prou be aquesta obra, excluint l'escena del «Venusberg» y la descripció de la perillosa aventura que vaig passar la nit del dimars, m'ha acaparat tota l'atenció.

Y si algú se troba ressentit de que en una secció de «Música» hi barreji cosa forastera, jo li diré que no avensi judicis car pot ser que algún dia n'hi ompli per sempre mes el cap de solfes y d'orquestes: que de *música*, n'hi ha de moltes menes, y a mes li donaré un concell: y es que no s'hi enfundi massa, donchs correria el perill de no acabar d'enfundirse may, car molt sovint al llegirme se pensarà que li vaig a parlar d'una «Cava lleria Rusticana» y jo me l'emportaré ben lluny d'això, evocant paisatjes de les riberes del Nil — oh nits de lluna en les Piràmides, flor de *lotus*, crocodill sagrat!—o be l'endinzaré en les profunditats d'una selva en la India, ahont en el silenci de la nit, un vell *fakir* de barba milenaria, s'aixeca pausadament—mes pausadament que l'areostat *Patrie*

—devant l'imatge gegantina d'un Budha plé de molsa, vetllant en la soletat...

Arts Plàstiques

A la vista tenim el fallo donat pels senyors components del Jurat pera adjudicar el premi anyal del Ajuntament de Barcelona al mellor edifici construït en 1906. Ha merescut o mellor dit s'ha destinat aytal distinció a una casa del arquitecte Bassegoda, y a mes s'ha adjudicat un diploma a la casa propietat del Sr. J. Llorens, que's trova en l'encreuament dels carrers de la Universitat y Còrrega.

No podém menys que protestar enèrgicament del premi de la dita casa del carrer de de la Universitat, model de construccions carrinclones y d'un gust pèssim, prototip de la obra d'un mestre d'obras, perquí en va han passat anys de renovació artística, posat al servey y domini d'un propietari profà en tal materia. Y com enteném que'l bon nom de Barcelona y la serietat y respecte qu'hauria d'inspirar l'obra del Ajuntament al donar sanció a un fallo que fos reflexe de la veu pública, està molt per demunt de compromisos y coaccions de cap classe, es per lo que aquesta protesta a la que'n seguirán d'altres y altres que ja s'han anticipat, la considerém dever de civilitat.

Y també cal fer pressió en son temps oportú en la constitució o nomenament del Jurat; que aquest no siga l'etern Jurat ab petites variants a que estém condemnats de lants anys perquè no'ls que ocupen alts càrrechs oficials, o fan crítiques, o hanlograt ferse indispensables, son els que han d'encausar in eternum els interessos artístichs de nostra estimada Barcelona.

Hic.

La Geganta

*Del temps que, fantasiant, Natura triomfanta
Criava cada jorn qualque infant monstruós,
Jo viure hagués volgut devora una gegantã.
Com d'una reina als peus, un gat voluptuós;*

*Aixís, d'ànima y cos gaudirne la florida
Y creixé en els seus jochs, terribles com esculls;
Saber si tanca el cor una flama entristida
Ab les suaus boyrors que neden pels seus ulls;*

*Resseguir a pleret la gloria de ses formes,
Muntar dalt la vessant dels seus genolls enormes,
Y a voltes, a l'estiu, quan ab el sol ardit*

*Lassa, la font se mor a través la campanya,
Dormir mandrosament a l'ombra del seu pit
Com un poblet perdut al peu d'una montanya.*

CARLES BAUDELAIRE

Traducció d'Agustí Calvet.

En aquest nombre repartim el segon
plech de

La llàntia del odi.

Acabada la *Llàntia del odi* progectem publicar unes magnífiques cobertes, a fi de poderla enquadrar dignament.

Y preguem als nostres lectors que, en ventatge propia, procurin conservar els folletins en el mateix estat en que ls seràn entregats; això es: sense ni replegarlos ni tallarlos. Aixís, en son dia, ens facilitaràn moltíssim el ferne una enquadernació ben pulcre y artística, sense

que tinguem necessitat de guillotinar els exemplars, cosa que, com es sabut, desmillora en gran manera la bella presentació dels llibres.

Será una falsa modestia que no treuria cap a res el volguer callar la satisfacció que'ns ha causat l'èxit del primer nombre DE TOTS COLORS.

Malgrat l'esser època de festes en que els esperits se troben distrets, ens varem veure totseguít obligats a fer una nova reimpressió del primer nombre pera poguer servir la continuada demanadissa

que'ns en feyen. Nosaltres, donchs, encoratjats per tan esplèndit aculliment, sabrém correspondre al públich com s'ho mereix.

El dilluns passat, diada dels Reis, va tenir lloch al Asil del Parch la repartició de joguines a les criatures asilades en aquell establiment.

El Sr. Bastardas, iniciador d'aquesta tant hermosa ideya, va presidir l'acte y les senyoretes Conchita Borrell y Dolors Palau, varen repartir entre els infants robes, llibres y altres donatius.

Al acte varen assistirhi l'alcalde senyor Sanllehy y altres distingides personalitats.

A les dotze va servirse als assilats un dinar extraordinari, y l'hermosa festa va tancar-se mes enllà de mitgdia.

Avuy divendres, tindrà lloch al vespre, en el teatre Romea, l'estrena de l'hermosa tragedia de Gabriele d'Annunzio *La llàntia del odi*.

Serà posada ab gran cura y mirament per l'Adrià Gual director del «Teatre Intim».

Tenim molt bones impresions, que fan esperar un gran éxit per l'obra del eximi poeta italià.

INTERNACIONALS.

El reculliment familiar del Nadal s'ha sentit arreu y tot es acabar depressa feines o preparar-ne de noves. Aixís, s'aproven a ESPANYA els presupostos y d'una manera semblant encare que mes dissimulada a FRANSA, ahont acaba de morir repentinament el ministre Guyot. Lesen els furors de propaganda que feien a ANGLATERRA socialistes y conservadors, per tornarhi mes de veres un

cop acabades les festes. Tanquen les corts a l'AUSTRIA y fan bé perquè ab els accidents sobre la qüestió de les nacionalitats no madgyars y Hongria, corria perill el compromís, cosa primparada y débil y els banchs de la sala de sessions que ja'ls fan fluixos y baratos. A RUSSIA proces sen als diputats signants del manifest de Vitborg, quins adopten una actitud digne y enèrgica.

Només a PORTUGAL, ahont Don Joao Franco se prepara a fer-se unes corts y governar constitucionalment, y a BELGICA ahont els anticlericals se barallen en un nou congrés, y els catòlics resten alarmats ab la mort de M. Frooz que deixa confoses y difícils les qüestions colonials, hi ha activitat. A ALEMANYA, s'ha tancat el segon proces Moltke Harden, condemnant al periodista. L'agitació de la opinió no's borrarà tan fàcilment ab la vindicació del príncep Eulenburg. Mentres tant les qüestions parlamentaries y econòmiques estan enlayre. A HOLANDA, el partit anti-revolucionari, te encàrech de formar govern. A ITALIA, el ministre de la guerra ha sigut substituït contra la voluntat dels partits d'oposició. Massacres a PERSIA; protestes contra els Asiàtics al SUD-AFRICA; notes sobre la qüestió macedoniana y un compàs d'espera en la qüestió groc-americana.

Això es lo que passa pel mon.

CORRESPONDENCIA

M. A. Planas: Sou un bon conceller, però un xich massa exigent. Trinitat Vilaseca: Serveixis precisar millor la seva adreça. C. de la V: Fassi lo que li sembli.

Obres publicades per la casa Editorial BARTOMEU BAXARIAS

Passatge de Mercader, 10. - BARCELONA

Obra Nacional

Diccionari Catalá

Conté'l llenguatge complert de

Catalunya, Mallorca, Valencia, Rosselló y Sardenya, Clássich y Modern

Triplica al mes complert dels publicats

Forma aquesta interessant obra **tres** grans volums, al preu de **72** pessetes, ricament enquadernat ab tapes d'elegant dibuix, de tela y lhom de pell.

Pot adquirirse á plassos de 5 pessetes mensuals

Obres Dramátiques de POMPEU CREHUET

publicades per la casa BAXARIAS

LA MORTA, un acte. 1 pesseta

BOCA D'INFERN, monólech. 50 céntims

CLAROR DE POSTA, un acte. 1 pesseta

Dietari de la Guerra á Cervera

Des del any 1462 al 1465

per

Francesch Carreras y Candi

Aquesta interessant obra que forma sols un volum de 224 planes, se ven
al preu de **4 pessetes**